

انعطاف پذیری یکی از کلیدهای توسعه پایدار است/رهبری در سطح خرد کلید حل مشکلات/

همایش ضرورت های دستیابی به توسعه پایدار با حضور پروفسور کامرون کیث ریچاردز، استاد دانشگاه southern cross استرالیا، در سالن همایش های اتاق بازرگانی اصفهان، صنایع، معادن و کشاورزی برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی اصفهان در ابتدای این همایش مصطفی رنسی، نایب رییس و سردبیر نشریه اتاق بازرگانی اصفهان در بیان تفاوت بین توسعه و توسعه پایدار گفت: در زمان تحقق توسعه، مولفه های مختلف اقتصادی افزایش خواهند یافت که این امر موجب شکوفایی اقتصاد، افزایش درآمد سرانه و کاهش آمار بیکاری خواهد شد. وی تصریح کرد: در صورت بروز توسعه، محیط زیست به خطر افتاده و روند پیشرفت شهر و کشور متوقف خواهد شد. رنسی افزود: اما در صورت محقق شدن توسعه پایدار، توسعه ای متوازن در تمام جوانب ایجاد شده و این رشد هیچگاه به بن بست نرسیده و متوقف نخواهد شد در حالی که به محیط زیست نیز آسیبی وارد نمی شود. نایب رییس اتاق بازرگانی اصفهان در ادامه با بیان اینکه مساله توسعه پایدار و رهبری (leadership) مبحث جدیدی است که امروزه مورد توجه قرار گرفته گفت: متأسفانه این مبحث در بنگاه های اقتصادی کشور ما جایگاهی نداشته و اکثر مدیران ما به جای اینکه رهبر مجموعه خود باشند، تنها مدیریت می کنند.

پروفسور کامرون کیث ریچاردز، رییس مرکز توسعه پایدار دانشگاه های استرالیا، مالزی و تایلند نیز در این همایش با اشاره به کتاب «عصر چیزی که نمی توان به آن فکر کرد» (raqo; (the age of the unthinkable) گفت: مهم ترین مفهوم قرن 21 در محیط هایی که با تغییرات سریع مواجه هستند، پایداری و کنار آمدن با این تغییرات است. وی تأکید کرد: یکی از کلیدهای توسعه پایدار انعطاف پذیری است. ریچاردز تصریح کرد: برای پیشرفت در کسب و کار باید عادات بد گذشته شکسته، عادت های جدید ایجاد و در بین پرسنل شما نهادینه شود. این مدرس دانشگاه با بیان اینکه امروزه به دلیل تغییرات سریع، دیگر عادت های گذشته راهبرد قبلی خود را ندارند، گفت: در حال حاضر تنها سازمان های تجاری می توانند خود را با تغییرات سریعی که با آن مواجه هستند هماهنگ نمایند که از رهبری موفقی برخوردار باشند. ریچاردز تصریح کرد: پس از بررسی اهداف هزاره سازمان ملل به این نتیجه رسیدیم که در 15 سال گذشته بزرگ ترین مشکلی که وجود داشته این بوده که اعضاء سازمان ملل به این نتیجه رسیده اند که دیگر قادر به حل مشکلات نیستند در حالی که تغییر دیدگاه نسبت به حل مساله بسیار ضروری است. وی یکی از مسایل پایداری را اینکه باید تمام مشکلات را تحت پوشش قرار دهد دانست و افزود: پایداری اجتماعی، حفظ محیط زیست و رشد اقتصادی سه ستون توسعه پایدار هستند. رییس مرکز توسعه پایدار دانشگاه های استرالیا، مالزی و تایلند گفت: در سال 1987 توسعه پایدار، توسعه ای که بتواند نیازهای امروز را بدون به خطر انداختن توانایی نسل های آینده در برآورده سازی نیازهایشان تأمین کند، تعریف شده در حالی که مساله اصلی این است که چگونه می توان این مهم را محقق نمود و امروزه همگان بر این عقیده هستند که دیگر رشد اقتصادی بدون در نظر گرفتن آلودگی ها و خطراتی که فعالیت اقتصادی بر محیط زیست و حتی خود انسان وارد می سازد، نمی تواند تداوم یابد. ریچاردز با بیان اینکه هنوز هیچ کشوری به توسعه پایدار دست نیافته گفت: هیچ دولتی به اقتصاد پایدار نخواهد رسید زیرا اقتصاد دولتی بر سود و هزینه و کارایی تمرکز داشته در حالی که برای رسیدن به توسعه پایدار باید بر اثربخشی و رهبری تمرکز نمود و این مهم تنها در بخش خصوصی قابل دستیابی است. مشاور بین المللی توسعه پایدار سازمان ها و صنایع مختلف گفت: برای دستیابی به عملکرد بهینه باید سه رکن را که به سه p معروف است در نظر بگیریم. وی رکن اول را سود اقتصادی (profit)، رکن دوم سیاره کره زمین و محیط زیست (planet) و رکن سوم جامعه (people) دانست. ریچاردز تصریح کرد: امروزه مادامی که از جامعه و توسعه پایدار در جامعه صحبت می شود، به صورت تلویحی منظور بحث رهبری است و باید متذکر شد رهبری همان مهندسی اجتماعی در هر سازمان و یکی از عوامل اصلی توسعه پایدار سازمان ها خواهد بود. وی با اشاره به اینکه امروزه مدل توسعه پایدار سازمان ملل دیگر پاسخگو نیست، افزود: دو مدل رایج توسعه شامل مدل بالا به پایین و پایین به بالا است که در مدل اول تصمیمات و استراتژی های سازمان ها از راس هرم مدیریت و عمدتاً با استفاده از مشاوره های خارج از بدنه سازمان اتخاذ می شود که در اغلب موارد از آنجا که این تصمیمات از طریق بدنه و بخش های پایینی هرم های سازمانی مورد پذیرش قرار نمی گیرد با مقاومت بخش های پایینی و عملیاتی مواجه شده و عملاً شکست می خورد. ریچاردز مدل دوم یعنی پایین به بالا را نیز اینگونه معرفی کرد که در این مدل استراتژی ها و سیاست های کلان سازمان ها از طریق هرم پایینی و بخش های عملیاتی و اجرایی سازمان ها به راس هرم و مدیران ارشد این سازمان ها القا می گردد که متأسفانه در اغلب موارد این مدل نیز به دلیل مقاومت های مدیران ارشد در همراهی با موجه ایجاد شده در سازمان، محکوم به شکست است. این مدرس دانشگاه در تشریح مدل مد نظر خود افزود: از آنجا که مدل های مذکور عمدتاً به دلیل مقاومت در هرم های پایینی یا بالایی اجرایی نمی شود، در این مدل سعی شده تا حد امکان از مقاومت های درون سازمان کاسته و یک تعامل سازنده بین مدیران ارشد و رؤس هرم با قانده هرم و بخش های پایینی و عملیاتی سازمان ایجاد نماید. ریچاردز نوآور بودن و برخورداری از ارتباطات اجتماعی قوی در سازمان ها را یکی از پیش شرط های دستیابی به توسعه پایدار در مدل خود عنوان و تصریح کرد: بدون شک گرفتن بازخورد مناسب از رویدادها و چالش های درون سازمان و اخذ راه حل های مطلوب برای رفع موانع موجود از الزامات موفقیت و رشد پایدار در هر سازمان خواهد بود. مشاور توسعه پایدار شرکت ها و صنایع مختلف، مسایل اقتصادی، اجتماعی و حفظ محیط زیست را پایه های دوام هر جامعه دانست و تأکید کرد: این سه مورد کاملاً به هم وابسته بوده و به عنوان مثال بدون برخورداری از محیط زیست مناسب عملاً توسعه اقتصادی و اجتماعی نیز در جامعه محقق نخواهد شد و بالعکس. ریچاردز در ادامه یکی از اشتباهات رایج در جوامع و سازمان های امروزی را تلاش برای کپی برداری از مدل های موفق جهانی و پیاده سازی آن برای رفع چالش ها و ایجاد توسعه پایدار در سازمان خود عنوان کرد و گفت: از آنجا که هر سازمان و مشکلات آن منحصر بفرد بوده و با سازمان های دیگر به ویژه سازمانی که از آن الگوبرداری می شود، متفاوت است بنابراین بدیهی است راهکارهای سازمان های موفق جوابگوی چالش های آنها نخواهد بود. وی تصریح کرد: برای دستیابی به توسعه پایدار و رفع چالش های موجود، شناخت مشکلات و طراحی استراتژی مناسب منطبق با بدنه سازمان ضروری است. پروفسور کامرون کیث ریچاردز در ادامه با بیان تفاوت های مدیریت و رهبری در سازمان گفت: مدیریت در سازمان ها درون نگر بوده و بر مسایل داخلی تمرکز دارد در حالی که رهبری علاوه بر توجه به مسایل داخلی به مسایل خارج از سازمان نیز توجه داشته و پل ارتباطی هر سازمان با فضای بیرونی است. وی در ادامه یکی از رموز اصلی تحقق توسعه پایدار را ایجاد توافق و تعامل میان همه ذینفعان عنوان کرد و گفت: ایجاد تعامل میان فعالان اقتصادی، دولت ها و همراه سازی بدنه جامعه در دستیابی به توسعه پایدار ضروری است. وی نزدیک کردن دیدگاه های ذینفعان اعم از دولت، بخش خصوصی و شهروندان، مدیریت دانش و توسعه اقتصاد دانش بنیان، ایجاد نوآوری در استفاده از تکنولوژی و علوم مختلف همچنین سازگاری بیشتر با محیط زیست را از راه های اصلی دستیابی به توسعه پایدار عنوان کرد. ریچاردز در پایان سخنان خود تأکید کرد: توسعه آموزش های اجتماعی و ایجاد کمپین های عمومی از الزامات اصلی در تحقق توسعه پایدار بوده و همچنین در اغلب موارد سیاست های توسعه پایدار به صورت محلی و منطقه ای (local) اجرا شده که اهداف بین المللی را نیز به همراه دارد.

محسن علامه، عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان نیز با اشاره به ضرورت رهبری سازمان در تحقق توسعه پایدار گفت: برخلاف دیدگاه های رایج، رهبری در سطح خرد (micro

می تواند پاسخگوی حل چالش های سازمان باشد نه در سطح کلان ((macro . وی افزود: رهبری مسوولیت مدیر اجرایی ارشد نیست بلکه یک مسوولیت توزیع شده است، بدین معنا که رهبری با میزان ارتباطات در سازمان ها مرتبط بوده و هر بخش یا مدیری که بیشترین ارتباط را با مدیران و بخش های پایینی سازمان خود داشته باشد می تواند از پتانسیل رهبری بالاتری برخوردار باشد. علامه در ادامه رهبر تصریح کرد: اصولا مدیران پایه در این سازمان ها به دلیل برخورداری از ارتباطات گسترده با مدیران میانی و ارشد همچنین سایرکارکنان از پتانسیل بالاتری در رهبری برخوردار هستند. وی همچنین با بیان ضرورت تدوین استراتژی از لایه های پایینی به بالایی هرم سازمانی گفت: استراتژی که زایش آن از پایین به بالا نبوده وقابل ترجمه به زبان عملیاتی نباشد از همراهی کارکنان برخوردار نبوده و تنها بر روی کاغذ باقی خواهد ماند. این مدرس دانشگاه پایبندی به اصول اخلاقی را از ضروریات دستیابی به توسعه پایدار در کسب و کارهای تجاری عنوان کرد و افزود: برای برخورداری از کسب و کار پایدار نباید به دنبال سودهای کوتاه مدت و زودبازده باشیم. علامه تصریح کرد: الزامات قانونی نباید ما را به رعایت منافع ذینفعان ملزم نماید بلکه لازم است به صورت خودجوش نسبت به حفظ منافع اجتماعی شهروندان و عدم تخریب محیط زیست مسوول باشیم.

هومن ستاره آسمان، مدرس دانشگاه نیز در بیان تاریخچه توسعه پایدار گفت: این مفهوم برای نخستین بار در قرن 16 میلادی در ارتباط با حفظ جنگل ها و منابع طبیعی وارد حوزه ادبیات و به طور اخص در سال 1967 به ادبیات حوزه کسب و کار وارد شد و در این زمان که مباحث آلودگی های محیط زیست مطرح شده بود، کمیسیون توسعه سازمان ملل به موضوع توسعه پایدار پرداخت. وی با بیان اینکه توسعه پایدار در حوزه کسب و کار و رهبری سازمانی دارای حدود 15 سال قدمت است، تصریح کرد: شهرداری ها نیز در زمینه توسعه پایدار شهری به فعالیت می پردازند. وی افزود: رهبر هر سازمان در حقیقت مسوول فرایند توسعه پایدار آن سازمان خواهد بود. لازم به ذکر است این همایش به همت دبیرخانه نشریه اتاق بازرگانی اصفهان برگزار شد.

